

Länsstyrelsen
Gävleborg

Naturvårdsenheten

BESLUT

2011-04-04

1 (17)

Dnr 511-410-04
81-201

Se sändlista

BESLUT OM ÄNDRING AV KUNGSBERGETS NATURRESERVAT

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken (1998:808) beslutar länsstyrelsen att ändra beslutet från 1971-06-18, dnr VIC322 27 70, dossnr 81-201, ändrat 1993-08-12, dnr 231-584-92 och 2000-02-16, dnr 231-8120-99 genom att förklara det område som avgränsas på karta enligt bilaga 1 och 2, med de gränser som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Länsstyrelsen beslutar samtidigt med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken att upphäva resterande delar av det område som tidigare ingick i Kungsbergets naturreservat, avgränsade på kartan enligt bilaga 3. Naturreservatets namn ska även fortsättningsvis vara Kungsbergets naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att ändra föreskrifterna för Kungsbergets naturreservat (21FS 1971:117 samt 21FS 2001:18) enligt ovannämnda beslut genom att förordna att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se Föreskrifter för naturreservatet).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska även fortsättningsvis vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det och beslutet 2011-04-04 (dnr 511-1692-09) vinner laga kraft, och de ersätter därmed tidigare beslut och föreskrifter som upphör att gälla. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, varvid tidigare föreskrifter upphör att gälla, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Kungsbergets naturreservat
NVR-id:	21-2000283
Kommun:	Sandviken
Karta:	Ekonomisk karta 13G7h
Lägesbeskrivning:	Ca 6 km nordväst om Järbo. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 6737437 Y: 1538362
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen.
Fastigheter och markägare:	
Servitut och rättigheter:	Se bilaga 8
Areal (från VIC Natur):	Total areal 79,4 ha Därav landareal 79,4 ha Produktiv skogsmark 76,9 ha Därav naturskog* ca 30 ha *Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av stort intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i området och att tillgodose friluftslivets behov av områden. De värdefulla livsmiljöerna sydväxtberg, gammal barnnaturskog, lövblandad barrskog och lövskog, samt de växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i västra Gästriklands

kuperade skogslandskap ska bevaras. Strukturer som bergbranter och blockmarker, gamla träd, gamla grova lövträd och död ved ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Skyddsvärda och hänsynskrävande arter knutna till ovan nämnda livsmiljöer ska även fortsättningsvis finnas i området. Det ska finnas möjlighet för besökare att uppleva naturen i området.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Stora delar av området lämnas för fri utveckling.
- Skötselåtgärder för att gynna lövträden och eventuellt för att påskynda utvecklingen mot naturskog utförs vid behov i utpekade delar av de yngre bestånden.
- Möjligheten att uppleva ostörd natur i området underlättas.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B7 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna utgör, efter anmälan för samråd med länsstyrelsen, inte hinder för normalt underhåll av befintlig elledning och befintligt elljusspår för skidåkning. Föreskrifterna utgör inte heller hinder för nyttjande av befintliga servitut.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg eller parkeringsplats,

4. anlägga ny stig, vandringsled eller längdskidspår som är bredare än 5 m, eller bredda befintlig stig, vandringsled eller längdskidspår till mer än 5 m bredd,
5. utan länsstyrelsens tillstånd anlägga ny upp till 5 m bred stig, vandringsled eller längdskidspår, eller bredda befintlig stig, vandringsled eller längdskidspår upp till maximalt 5 m bredd,
6. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämna, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
7. bedriva mineralutvinning,
8. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnärsämnen,
9. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras. Undantag gäller också för stugägarnas körning med fyrhjuling eller liknande längs den på kartan i bilaga 5 markerade sträckningen till stugan på Kungsberg 4:109 (enligt servitut),
10. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
11. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
12. utan länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för organiserade tävlingar eller militära övningar.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gränser enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor och vägvisningsskyltar.

3. Anläggning och underhåll av stigar, elbelyst längdskidspår, rastplatser och eldstäder, enligt karta bilaga 5.
 4. Underhåll av kulturlämningar, så som borttagning av jord närmast runt ladan, fällning av de träd som står alltför nära ladan, samt bortröjning av träd och buskar på skidhoppbacken, enligt karta bilaga 5.
 5. Genomförande av naturvårdsinriktade restaureringsåtgärder (av engångskaraktär) så som fällning eller ringbarkning av enstaka granar som hotar att konkurrera ut äldre lövträd, samt skapande av luckor och död ved, enligt karta bilaga 5.
 6. Genomförande av återkommande skötselåtgärder så som bortröjning av ung gran och tall, och röjning eller slagning runt ladan, enligt karta bilaga 5.
 7. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.
- C. *Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet*

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. ta ved. Eldning är endast tillåten om egen ved tagits med,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och alger. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
6. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur,
7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
8. skada fast föremål eller ytbildning så som att omlagra eller bortföra sten eller därmed jämförligt,

9. rida eller cykla annat än på markerade stigar,
10. på ett störande sätt använda inspelat ljud, eller använda inspelat ljud för att locka fåglar eller andra djur,
11. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar eller militära övningar,
12. utan länsstyrelsens tillstånd bedriva bergsklättring.

Föreskrifterna 1, 5 och 6 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

Bakgrund

Kungsbergets naturreservat bildades år 1971 för att skydda och vårda ett 520 ha stort ”område av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv och ett inom samma område beläget botaniskt märkligt sydberg”. Inom området fanns både skogsmark, odlingsmark och bebyggelse. Naturreservatsföreskrifterna förbjöd nybyggande, anläggningsarbeten och täktverksamhet, medan både jord- och skogsbruk var tillåtet. Friluftslivet i området gynnades bl.a. genom att en skidbacke för utförsåkning och längdskidspår kunde utvecklas inom naturreservatet. År 1993 hade verksamheten vid skidanläggningen vuxit till sådan omfattning att föreskrifterna för naturreservatet inte längre bedömdes meningsfulla eftersom skidanläggningen inte längre riskerade att konkurreras ut av andra verksamheter. Länsstyrelsen beslutade därför år 1993 att undanta skidanläggningen från naturreservatet. Därmed var en stor del av de friluftslivsvärden som det ursprungliga naturreservatet avsåg att skydda utbrutna ur naturreservatet.

Naturvärdena i naturreservatet hade dock ett dåligt skydd eftersom skogsbruk var tillåtet. Stora delar av skogen har följaktligen avverkats trots att den ingått i naturreservatet. De högsta kvarvarande naturvärdena finns i Styggbergsbranten, som är ett sydväxtberg och vars bevarande också var en viktig del av det ursprungliga naturreservatets syfte. Däremot saknas särskilda naturvärden nästan helt i de skogsområden som ligger i västra och södra delen av det ursprungliga naturreservatet.

Ovan nämnda förhållanden gör att länsstyrelsen nu vill ändra beslutet för Kungsbergets naturreservat så att de delar som har höga naturvärden ska få ett starkare skydd genom att skogsbruk förbjuds, medan de delar som idag saknar särskilda naturvärden bryts ut ur naturreservatet.

Förändringar i förhållande till tidigare beslut

Revideringen av beslut, föreskrifter och skötselplan för Kungsbergets naturreservat har utgått från nuvarande förutsättningar och kunskapsläge för området. Det reviderade beslutet har också anpassats till nu gällande lagstiftning och riktlinjer. Naturreservatets syfte har omformulerats och preciserats, men syftet följer i allt väsentligt ändamålet med naturreservatet så som det formulerades då naturreservatet bildades.

I och med detta beslut minskas naturreservatets storlek och området delas i två separata delar, Kungsfors naturreservat (dnr 511-1692-09) respektive Kungsbergets naturreservat (detta ärende). I dessa två områden skärps föreskrifterna genom att skogsbruk förbjuds. Flera föreskrifter har också förtydligats och gjorts mer utförliga. Följande föreskrifter innebär en skärpning jämfört med det tidigare beslutet: A1, A7-9, A11-12, C2, C7 och C9-12. Två föreskrifter från det tidigare beslutet är borttagna: ”förbud mot att hindra fritt nyttjande av markerade leder och spår eller försvåra det fria tillträdet till marken inom reservatet” har tagits bort eftersom det regleras genom allemansrätten, och ”förbud mot att i kommersiellt hänseende utnyttja marken på sätt som väsentligen strider mot syftet med reservatet” har tagits bort eftersom det regleras genom de övriga föreskrifterna, framför allt A1, A7 och A12.

Ärendets handläggning

Förevarande ärende har samband med ärende med dnr 511-1692-09 angående bildande av Kungsfors naturreservat. Ärendena har i huvudsak handlagts gemensamt.

Kungsbergets naturreservat bildades år 1971 och omfattade då ett ca 520 ha stort område som innehöll både skogsmark, skidbackar och odlingsmark. År 1993 togs ett beslut om att bryta ut ett område på 82 ha som omfattade den då väletablerade alpina anläggningen på Kungsbergets nordsida ur naturreservatet. Under år 2003 började länsstyrelsen se över områdets gränser och föreskrifter eftersom de börjat bli föråldrade. Bestämmelserna i det ursprungliga naturreservatet var främst inriktade mot att förhindra exploatering och byggande men begränsade t.ex. inte skogsbruk. I samband med översynen avsåg länsstyrelsen framför allt ge ett starkare skydd åt de skogsområden som hade höga naturvärden genom att förbjuda skogsbruk där. Andra delar, framför allt i väster, där skogen inte hade några särskilda naturvärden föreslogs brytas ut ur naturreservatet. I januari 2004 kontaktade länsstyrelsen berörda markägare för att informera om de förändringar som var på gång. Under år 2004 och 2005 hölls möten med markägare som skulle komma att beröras av förbudet mot skogsbruk. Dessa fastigheter värderades under hösten 2004 och våren 2005 av konsultfirman Svefa AB. I mars 2008 tog länsstyrelsen fram nuvarande förslag

till avgränsning, där odlingslandskapet lämnades utanför naturreservatet, och där kvarvarande skogsmark delades på två blivande naturreservat (Kungsberget respektive Kungsfors). Förhandlingarna med markägarna sköttes av Fastighetskonsult Torkel Öste AB och blev klara år 2010.

Förslag till beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 15 oktober 2009. Åtta remissyttranden har inkommit och i huvudsak följande synpunkter har framförts:

- Naturvårdsverket tillstyrker länsstyrelsens förslag, men föreslår ett par mindre justeringar, vilket länsstyrelsen tillmötesgått.
- Sandvikens kommun tillstyrker förslaget utan erinran.
- Skogsstyrelsen södra Gävleborgs distrikt har inget att erinra mot förslaget till beslut för Kungsbergets naturreservat, och de ser positivt på att beslutet revideras och att beslutet och skötselplanen aktualiseras.
- Sveriges geologiska undersökning (SGU) har inget att anföra med anledning av bildandet av Kungsbergets naturreservat. SGU bifogar kompletterande information om berggrunden och jordartsgeologin, vilken har inarbetats i beslut och skötselplan.
- Järbo orienteringsklubb har inget att invända mot förslaget till bildande av Kungsbergets naturreservat. De önskar få förtydligat när det behövs tillstånd för att bedriva orienteringslöpning i naturreservatet, och hur och var man söker tillstånd. Så som länsstyrelsen nu formulerat föreskrifterna krävs det bara tillstånd vid ”organiserade tävlingar”. Eftersom rutinerna för hur och var man söker tillstånd kan förändras över tiden finns den informationen inte i föreskrifterna utan på länsstyrelsens hemsida.
- Nils Olsson, Kådfallet 1:2, vill att området ska skyddas från buller, samt att Lillån ska rensas från fallna träd. I föreskrifterna står redan att det är förbjudet att ”på ett störande sätt använda inspelat ljud...”. Länsstyrelsen kommer inte att rensa bort de träd som fallit över Lillån, förutom om de fallit över någon av områdets markerade stigar eller leder. Tillgång på död ved i ett vattendrag höjer naturvärdena, och att träd faller kring vattendraget är en naturlig process, även om denna process förstärkts av att vattenflödet i Lillån är påverkat av skidanläggningens verksamhet. Dessutom går naturreservatets gräns i Lillåns strandlinje, så själva vattendraget (som är samfällt) ingår inte i naturreservatet.

- Stefan Jonsson, Bojörn 2:17 m.fl., menar att eftersom området omkring Kungsberget varit naturreservat sedan 1971 så tycker han att nuvarande förslag till beslut för Kungsbergets naturreservat är bra utformat.
- Christer Johanson, Björkvallen Ek. för. (Järbo 9:41 m.fl.), bidrar med en beskrivning av området kring Kungsberget förr och nu. Han har även en del synpunkter på områdets skötsel och föreskrifter, samt påtalar några problem som borde åtgärdas. Länsstyrelsen har försökt tillgodose ett flertal av synpunkterna, t.ex. så kommer ridning och cykling att vara tillåten på de markerade stigarna; någon form av hinder kommer att placeras vid den nordöstra entrén till naturreservatet för att förhindra att fyrhjulingar och motorcyklar kör sönder stigarna; en stig som binder ihop Kungsbergets och Kungsfors naturreservat kommer att markeras; och en informationstavla kommer att sättas upp vid den parkering som skapats strax nedanför Björkvallen. Länsstyrelsen har också tagit upp problemet med diken som leder smältvatten från skidbacken in i naturreservatet med Kungsbergets Fritidsanläggningar AB. Länsstyrelsen planerar däremot inga åtgärder för att rusta skidspåren i området. Det elbelysta skidspåret ansvarar Kungsbergets fritidsanläggningar AB för. Om de eller någon annan vill rusta något av de längre skidspåren runt Kungsberget så är länsstyrelsen dock positiv till detta. Länsstyrelsen kommer heller inte att restaurera området kring Lillån till slåtter- eller betesmark; någon särskild ledansvarig kommer inte att anställas, och några toaletter kommer inte att ställas upp vid naturreservatets entréer. Om avsaknaden av toaletter för besökare i framtiden skulle bli ett problem får länsstyrelsen ta upp den frågan igen.

Förbudet mot att avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken om det finns synnerliga skäl. Bestämmelsen omfattar såväl den geografiska omfattningen av reservatet som syftet och de föreskrifter enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken som gäller i området. Beslut om upphävande får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Utredningen i ärendet

Områdesbeskrivning

Det område som föreslås ingå i Kungsbergets naturreservat omfattar Kungsbergets norra och östra sluttning, där branten Styggberget och sluttningarna ner till Lillån ingår. Styggberget är ett välkänt sydväxtberg med höga botaniska värden. Berggrunden inom naturreservatet består av rödgrå, medelkornig, folierad äldre granit, lokalt ådergnejsomvandlad. I Styggbergsbranten finns även ett stort inslag av basiska bergarter som gabbro. Det gynnsamma lokalklimatet i bergbranten gör att man här kan återfinna en mängd växter som annars har en sydligare utbredning. Eftersom Kungsberget ligger i en växtgeografisk gränszon kan även nordliga arter påträffas.

Högsta kustlinjen kan ses på flera ställen på Kungsberget. På den norra sidan finns en avvägd nivå på 204 m över havet. På Styggberget har det tunna jordtäcket av morän spolats bort i branten och därmed frilagt stora hälltytor. Nedanför finns hårt svallad morän. På bergets södra sida (utanför naturreservatet) finns en stor avlagring med svallgrus och svallsand. I de lägsta delarna finns siltiga glaciala sediment och kring Lillåns slingrande lopp har dessa omlagrats till siltiga älvsediment.

I de branta och otillgängliga delarna på Styggberget har skogen i princip lämnats orörd, och dessa delar har idag mycket höga skogliga naturvärden. Skogarna ovanför och nedanför branten har i olika hög grad påverkats av skogsbruk. Vissa delar har bara påverkats måttligt, och här växer äldre, delvis lövrika barrskogar som har en hel del naturvärden. Andra delar har brukats hårdare, och består av lövrika ungskogar och hyggen. I norra delen kring Lillån finns tidigare jordbruksmark där det vuxit upp lövskog.

Lillån, vars strandlinje bildar nordgräns för naturreservatet, meandrar fint och har skurit sig en bra bit ner i finsedimenten. Högre uppströms i Lillåns avrinningsområde, en bra bit väster om Kungsbergets naturreservat, har ån högsta skyddsvärde p.g.a. förekomsten av flodpärlmussla. Längs den aktuella sträckan av Lillån har spår av utter observerats. Vattenflödet i denna del av Lillån är dock inte opåverkat. Den alpina skidanläggningen får enligt vattendom ta ut betydande mängder vatten ur ån vintertid för att tillverka konstsnö. Under snösmältningen finns risken att smältvattnet för med sig sediment som avsätts i åfåran. Tidigare har det funnits flera skyddsvärda arter som öring och harr i Lillån, men det är osäkert hur det ser ut idag.

Kungsberget ligger i ett av Gästriklands mest välkända fritidsområden. Granne med naturreservatet ligger Kungsbergets alpina skidanläggning. Området har utnyttjats för skidåkning, både längdskidåkning och utförsåkning, sedan 1930-talet. Tidigare fanns ett väl utbyggt spårssystem för längdåkning, och delar av detta är fortfarande i bruk. Under sommarhalvåret används lederna som strövstigar. Två av stigarna är anslutningsleder till Gästrikeleden.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

De högsta naturvärdena i Kungsberget är dels kopplade till den gamla orörda naturskogen i Styggbergsbranten, dels till sydvästberget med sin speciella flora.

Naturskogen i de brantaste och otillgängligaste delarna av Styggberget har nästan helt klarat sig från mänsklig påverkan och har därför mycket höga naturvärden. Barrskogen är skiktad och har gott om riktigt gamla tallar och granar. Här finns också ett stort inslag av gamla lövträd, framför allt asp men också björk, sälg, rönn och gråal. Tillgången på död ved av olika form och nedbrytningsgrad är god. Många av de rödlistade arter och signalarter för höga

naturvärden som återfinns här är knutna till förekomsten av gamla aspar och andra äldre lövträd, t.ex. asptagging, bortstagging, stor aspticka, rävticka, aspgelélav, grynig gelélav, skinnlav, dvärgtufts, lunglav, stuplav, västlig njurlav, bårdlav, luddlav, korallblylav, liten blekspik och aspfjädermossa. Det finns också en hel del värdefulla gammelskogsarter, som tallticka, granticka, gränsticka, ullticka, blå taggsvamp, blodticka, garnlav, violettgrå tagellav, dvärgbägarlav, skuggblåslav, kortskaftad ärgspik, vedtrappmossa, mörk husmossa, liten hornflikmossa, kantvitmossa, blåsippa, vårärt och knärot.

Styggerberget är ett av länets intressantaste sydväxtberg. Berggrundens stora inslag av basiska bergarter i branter och block ger goda växtbetingelser för en rik flora. Den brutna topografin med block och branter i olika väderstreck skapar ett skiftande lokalklimat. Trots att branten inte vetter mot söder utan snarare mot ost och nordost så återfinns här en mängd växter som annars har en betydligt sydligare utbredning. Exempel på sydliga arter som växer här är fällmossa, guldlockmossa, klippfrullania, hassel, springkorn, vippärt, backdunört, sandviol och backtrav. På de större lodytorna och på blocken i Styggersbergsbranten finns en speciell klippvegetation. Många av arterna är knutna till berggrundens inslag av basiska bergarter. Här finns arter som trubbfjädermossa, platt fjädermossa, grov fjädermossa, nordlig fjädermossa, stor revmossa, kantvitmossa, svartbräken, stenbräken, gaffelbräken och hällebräken.

Höga naturvärden finns också i de lövrika granskogar på bördig mark som återfinns i norra och östra delen av Kungsberget. Inslaget av äldre lövträd är stort, främst av björk och asp, och det finns måttligt med död ved. Skyddsvärda arter som hittats är mörk husmossa, kötticka och stjärntagging. Här möts den annars nordliga arten torta, och lind, som har en sydlig utbredning.

Längst i norr, på det tidvis översvämmande området runt Lillån, växer en lövnaturskog av björk, gråal, rönn, hägg, sälk och viden. Lövskogen har hunnit utveckla en hel del naturvärden, och är ett viktigt inslag då rena lövskogar är en bristvara i skogslandskapet.

Sammanlagt har åtminstone 18 rödlistade arter och minst 39 signalarter för höga naturvärden återfunnits inom det område som omfattas av Kungsberget (enligt 2010 års rödlista).

Kungsberget har också höga bevarandevärden för friluftslivet. Sedan lång tid tillbaka har området utnyttjats som strövområde under sommarhalvåret och för skidåkning under vintern. Här kan besökare få uppleva både gammal orörd naturskog, branta klippor, block och grottor i Styggersbergsbranten, och sydväxtbergets speciella flora. Ett flertal markerade stigar finns, varav två ansluter till den välkända Gästrikeleden. Stigarna utnyttjas även vintertid av längdskidåkare. Ett elbelyst skidspår på 2 km finns i den norra delen vid Lillån.

Närheten till den alpina anläggningen på Kungsberget bidrar till att många besökare rör sig i området. Orienteringsklubben OK Hammaren har framställt en orienteringskarta över Kungsberget, och området nyttjas därför också för orienteringsverksamhet.

Andra sakförhållanden med betydelse för avgörandet att bilda naturreservat

Kungsberget är utpekad i Gävleborgs läns naturvårdsprogram (länsstyrelsens rapport 1997:12) där det ingår i klass 1-objektet "Kungsberget", vilket beskrivs som ett område med höga naturvetenskapliga värden samt som ett värdefullt fritidsområde.

I området ingår två av Skogsstyrelsen utpekade nyckelbiotoper på sammanlagt 6,3 ha.

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljökvalitetsmålet "Levande skogar" och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Anledningen till att naturreservatets omfattning ändras

Länsstyrelsen avser att ge ett starkt och långsiktigt skydd åt de delar av det ursprungliga Kungsbergets naturreservat som har höga naturvärden. För att nå detta krävs att skogsbruk och annan exploatering förbjuds i två områden. Detta sker dels genom att ett 80 ha stort område kring Kungsbergets östbrant skyddas genom detta beslut, dels genom att ett 28 ha stort område bildar Kungsfors naturreservat (separat beslut, dnr 511-1692-09).

Resterande skogsmark i det ursprungliga naturreservatet omfattar idag huvudsakligen brukade produktionsskogar och kalhyggen. Skogliga naturvärden saknas, är låga eller för utspridda för att motivera naturreservatsskydd.

Områdets betydelse och nyttjande för friluftslivet är inte beroende av att hela området fortsätter att vara naturreservat. Skidanläggningen, som är ett stort besöksmål för friluftsentresserade, ingår inte längre i naturreservatet. De delar

som i övrigt har störst värde och mest betydelse för friluftslivet kommer att fortsätta ingå Kungsbergets respektive Kungsfors naturreservat.

I odlingslandskapet finns stora bevarandevärden som är kopplade till att landskapet hålls öppet och fortsätter brukas som tidigare. Länsstyrelsen har i dialog med de boende i området kommit fram till att odlingslandskapets naturvärden bäst bevaras av brukarna själva och utan restriktioner i form av naturreservatsföreskrifter. Odlingslandskapets bevarandevärden bör naturligtvis också beaktas i den kommunala planeringen.

Länsstyrelsen avser därför att upphäva reservatsföreskrifterna för ett ca 330 ha stort område, enligt karta bilaga 3. Samtidigt kommer 8 ha skog med höga naturvärden som tidigare legat utanför naturreservatet att läggas till i detta beslut, samtidigt som 6 ha skog med höga naturvärden tillkommer i Kungsfors naturreservat.

Länsstyrelsen får upphäva beslut om bildande av naturreservat som den har meddelat för ett område enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken om det finns synnerliga skäl (7 kap. 7 § miljöbalken). Vidare krävs enligt samma paragraf att intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. Synnerliga skäl kan enligt motiven föreligga om en väsentlig ändring skett av området eller om förutsättningarna för det skyddade området väsentligt har ändrats. Länsstyrelsen bedömer med stöd av det som framförts ovan att det finns synnerliga skäl för att ändra gränserna och minska området som omfattas av Kungsbergets naturreservat. Skälen är att det inte längre behövs naturreservatsskydd i de delar som nu utesluts för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Mot bakgrund av främst det skärpta förbudet mot skogsbruk och annan exploatering, men också genom att några mindre områden med höga naturvärden läggs till i både Kungsbergets naturreservat och Kungsfors naturreservat, finner Länsstyrelsen också att intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning. Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att det ursprungliga syftet med Kungsbergets naturreservat även i fortsättningen kommer att uppfyllas.

Bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Enligt Sandvikens kommuns översiktsplan från 1991-03-04 ingår naturreservatet i "Område med stora naturvärden". Stora delar av det område som i översiktsplanen är utpekade som "Område med stora naturvärden" har visat sig sakna särskilda naturvärden och kommer därför i och med detta beslut att upphöra att vara naturreservat. Det område som pekades ut i översiktsplanen följer gränsen för det dåvarande naturreservatet, och man förutsatte då att hela naturreservatet hade höga naturvärden, något som senare visat sig inte vara fallet. Länsstyrelsen bedömer därför att det inte finns några hinder mot att upphäva naturreservatet i dessa delar även om det kan tyckas strida mot intentionerna i kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekterna som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Enligt länsstyrelsens mening är föreskrifterna anpassade till naturreservatets syfte och bevarandevärdena i området.

I samband med att det ursprungliga naturreservatet bildades år 1971 tecknades avtal om intrångsersättning med de dåvarande fastighetsägarna. Intrångsersättningen grundade sig på de då gällande föreskrifterna som bl.a. förbjöd uppförande av ny byggnad, anläggningsarbeten och täktverksamhet. När en del av det ursprungliga naturreservatet nu upphävs förändras förutsättningarna för ett antal fastigheter. Med hänsyn till den tid som förflutit sedan fastighetsägarna fick intrångsersättning, de ringa belopp som betalades ut, samt det faktum att de flesta av dessa fastigheter hunnit byta ägare och att vissa fastigheter senare köpts in av staten finner länsstyrelsen emellertid att det inte är skäligt att kräva återbetalning av ersättningen enligt 31 kap. 15 § miljöbalken för de områden som i och med detta beslut upphör att vara naturreservat.

I remissyttrandena har det framförts önskemål om att länsstyrelsen ska rusta upp de skidspår som tidigare funnits i området. Länsstyrelsen kommer i nuläget inte att prioritera detta, men om någon annan är intresserad av att rusta skidspåren eller av att rusta befintliga stigar och leder utöver det som anges i skötselplanen så är länsstyrelsen huvudsakligen positiv till detta. Länsstyrelsen har därför meddelat i föreskrifterna att anläggande eller breddning av stigar, vandringsleder och längdskidspår upp till en bredd av max 5 m bara är förbjudet utan länsstyrelsens tillstånd. Det betyder inte att tillstånd till 5 m bredd alltid kommer att ges, utan i varje enskilt fall kommer en avvägning att göras mellan nyttan av spåret/leden för friluftsvärdena och hur stor påverkan på naturvärdena som kan uppstå beroende på spåret/ledens sträckning och bredd. Det är dock enligt föreskrifterna alltid förbjudet att anlägga spår/leder som är bredare än 5 m.

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsens har beaktat proportionalitetsprincipen.

Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skäligen utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 9.

Beslut i ärendet har fattats av landshövdingen Barbro Holmberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschefen Ann Gudéhn, juristen Elin Ruthström, biologen Peter Ståhl, biologen Linda Svensson, och biologen Martina Kluge, varav den sistnämnda har varit föredragande.

Barbro Holmberg

Martina Kluge

Bilagor:

1. Beslutslista
2. Översiktslista
3. Upphävandekarta
4. Skötselplan
5. Föreskriftskarta
6. Brytpunktskarta
7. Sändlista
8. Förteckning över servitut
9. Hur man överklagar

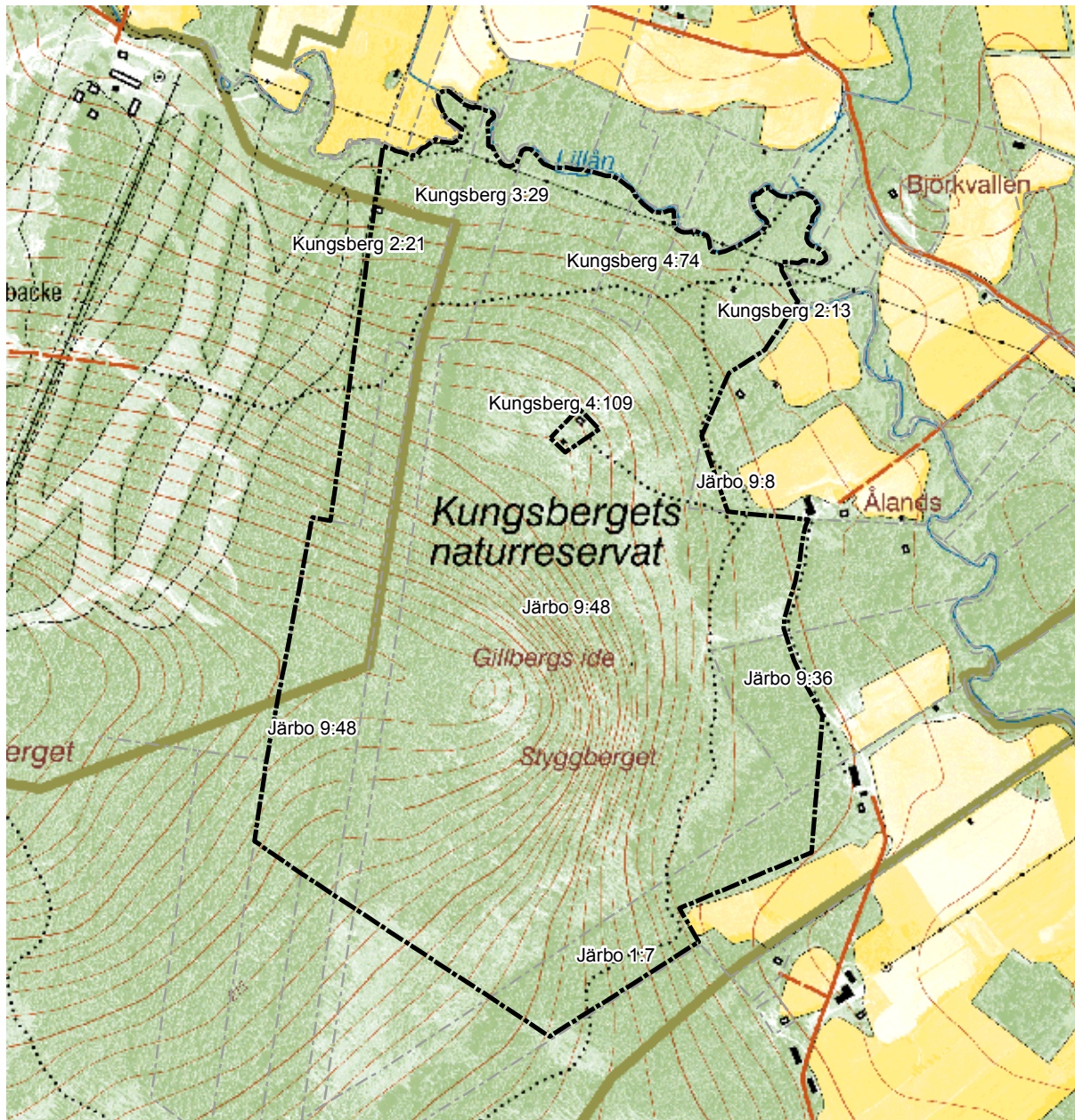
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2011-04-04

Dnr 511-410-04
81-201

Bilaga 1

Kungsbergets naturreservat Beslutskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Centrumkoordinater X: 6737437 Y: 1538362

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

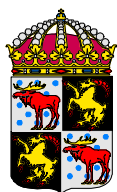
© Lantmäteriet, 2011. Ur GSD-fastighetskartan ärende 106-2004/188-X

Beslutskarta för Kungsbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet
----- Fastighetsgränser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Kungsbergets naturreservat Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater X: 6737411 Y: 1538362

Skala 1:100 000

 Kungsbergets naturreservat

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

© Lantmäteriet, 2011. Ur GSD-vägkartan ärende 106-2004/188-X

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

026-17 10 00

026-17 13 16

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Upphävandekarta för Kungsbergets naturreservat.
Gränsen är inte
inmätt i fält

Centrumkoordinater
X: 6737622 Y:1537949

- Gräns för naturreservat
- - - - - Fastighetsgränser
- Område där naturreservatet upphävs
- Områden som tillkommer i nya besluten

Bakgrundskarta: Terrängkartan

Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

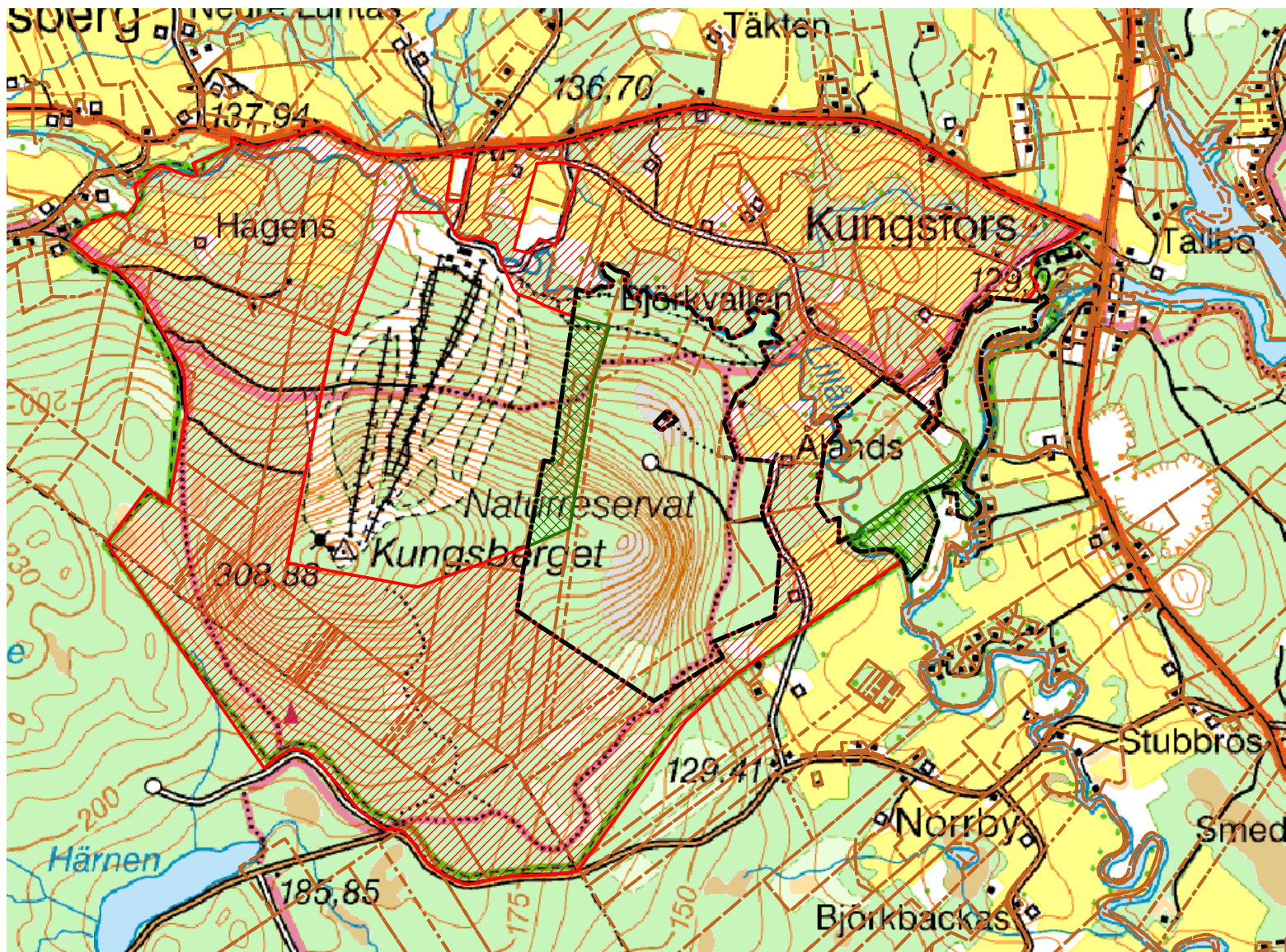

Kungsbergets naturreservat

Karta över det område där naturreservatet upphävs

Tillhör beslut
2011-04-04

Dnr 511-410-04
81-201

© Lantmäteriet, 2011. Ur GSD-Terrängkartan ärende 106-2004/188-X

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

026-17 10 00

Faxnummer

026-17 13 16

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

SKÖTSELPLAN FÖR KUNGSBERGETS NATURRESERVAT

2011-04-04

Dnr 511-410-04
81-201

Bilaga 4

1 (15)

Naturvårdsenheten

Martina Kluge

026-17 12 04

martina.kluge@lansstyrelsen.se

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR KUNGSBERGETS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Kungsbergets naturreservat
NVR-id	21-2000283
Län	Gävleborg
Kommun	Sandviken
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 79,4 ha Därav landareal 79,4 ha Produktiv skogsmark 76,9 ha Naturskog* ca 30 ha *Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):	Tallskog 8,5 ha Granskog 25,6 ha Barrblandskog 5,5 ha Lövblandad barrskog 18,6 ha Triviallövskog 6,6 ha Hygge och ungskog 12,1 ha Impediment 2,4 ha Övrig öppen mark 0,1 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Naturtyper	Skog, bergbrant Sydväxtberg, gammal barrskog, lövblandad

Postadress Länsstyrelsen, 801 70 Gävle

Besöksadress Borgmästarplan

Telefon 026-17 10 00

Fax 026-17 13 16

Webbadress www.lansstyrelsen.se/gavleborg

E-post gavleborg@lansstyrelsen.se

Strukturer	barrskog, lövskog
Växtsamhällen	Bergbranter och blockmarker, gamla träd, gamla grova lövträd, död ved
Arter	Sydväxtbergsvegetation Asptagging (<i>Radulodon erikssonii</i>) VU Borsttagging (<i>Gloidon strigosus</i>) VU Stjärntagging (<i>Asterodon ferruginosus</i>) NT Gränsticka (<i>Phellinus nigrolimitatus</i>) NT Stor aspticka (<i>Phellinus populicola</i>) NT Aspfjädermossa (<i>Neckera pennata</i>) NT Vedtrappmossa (<i>Anastrophyllum hellerianum</i>) NT Liten hornflikmossa (<i>Lophozia ascendens</i>) VU Aspgelélav (<i>Collema subnigrescens</i>) NT Grynig gelélav (<i>Collema subflaccidum</i>) VU Dvärgbägarlav (<i>Cladonia parasitica</i>) NT Liten blekspik (<i>Sclerophora peronella</i>) NT Lunglav (<i>Lobaria pulmonaria</i>) NT Västlig njurlav (<i>Nephroma laevigatum</i>) NT Violettgå tagellav (<i>Bryoria nadvornikiana</i>) NT Mindre hackspett (<i>Dendrocopus minor</i>) NT Tretåig hackspett (<i>Picoides tridactylus</i>) NT Lodjur (<i>Lynx lynx</i>) NT
Friluftsliv	Upplevelse, rekreation
Bebyggelse och anläggningar	Markerade stigar, varav några är anslutningar till Gästrikeleden. Elljusspår på ca 2 km som prepareras för skidåkning under vintern. Elledning. Lada. Kulturlämningar. Rastplatser och eldstäder (planerade). Fastigheten Kungsberg 4:109 med tillhörande stuga ingår inte i naturreservatet.

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Bara de brantaste och mest otillgängliga delarna av Styggberget är helt opåverkade av skogsbruk. Övriga delar har i varierande grad påverkats av mänskliga aktiviteter. Skogen har utnyttjats för plockhuggning och för produktion av träkol, vilket resterna av en skogskoja samt ett flertal kolbottnar visar på. Stora delar av skogen har under senare tid klarat sig undan

skogsbruksåtgärder. Några delar har dock avverkats under de senaste decennierna, den sista så sent som 2003. I norra delen runt Lillån hölls marken länge öppen. Det var först för 40-50 år sedan som denna hävd upphörde. En lada från den tiden finns kvar, men området är igenvuxet med lövskog. Kungsberget har även sedan åtminstone början av 1900-talet används för skidåkning. Resterna av en skidhoppbacke från 1930-talet finns kvar i nordvästra delen (se kap 1.3.2). Lillåns vatten utnyttjas vintertid av den alpina skidanläggningen som enligt vattendom får ta ut betydande mängder vatten ur Lillån för att tillverka konstsnö till sina skidbackar.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

I de brantaste och mest otillgängliga delarna på Styggberget växer gammal barrnatskog som nästan helt klarat sig från mänsklig påverkan. Skogen är delvis talldominerad, medan andra delar består av lövblandad barrskog. I branten finns förutom tall och gran ett stort inslag av asp, men även en, björk, sälg, rönn och gråal. Det finns gott om riktigt gamla träd. Död ved förekommer rikligt, både som lågor av tall, gran, asp och björk, men också som torrakor. På några tallar finns brandljud från tidigare skogsbränder. Många av de rödlistade arter och signalarter för höga naturvärden som hittats i Styggbergsbranten är knutna till förekomsten av gamla aspar och andra lövträd, t.ex. asptagging, bortstagging, stor aspticka, rävticka, aspgelélav, grynig gelélav, skinnlav, dvärgtufs, lunglav, stuplav, västlig njurlav, bårdlav, luddlav, korallblylav, liten blekspik och aspfjädermossa. Det finns också en hel del värdefulla gammelskogsarter, som tallicka, granticka, gränsticka, ullticka, blå taggsvamp, blodticka, garnlav, violettgrå tagellav, dvärgbägarlav, skuggblåslav, kortskaftad ärgspik, vedtrappmossa, mörk husmossa, liten hornflikmossa, kantvitmossa, blåsippa, vårärt och knärot.

På de större lodytorna och på blocken i Styggbergsbranten återfinns en speciell klippvegetation. Många av arterna är knutna till den basiska berggrunden. Här finns arter som trubbfjädermossa, platt fjädermossa, grov fjädermossa, nordlig fjädermossa, stor revmossa och kantvitmossa vilka signalerar höga naturvärden i dessa miljöer, samt de typiska arterna stensöta, gaffelbräken, svartbräken, stenbräken och hällebräken.

I branten finns också en rik snäckfauna, med arter som taggsnäcka och mindre skogsglanssnäcka.

Styggberget är ett av länets värdefullaste sydväxtberg, och det bidrar till att området har så höga botaniska värden. Den brutna topografin med block och branter i olika väderstreck skapar ett skiftande och gynnsamt lokalklimat. Trots att branten inte vetter mot söder utan snarare mot ost och nordost så återfinns här en mängd växter som annars har en sydlig utbredning. Den basiska

berggrunden ger förutsättningar för en rik flora. Exempel på sydliga arter som växer här är fällmossa, guldlockmossa, klippfrullania, springkorn, vippärt, backdunört, sandviol, backtrav, tjärblomster, kungsljus och hassel. Förekomsten av just hassel omnämndes första gången år 1902 (Gunnar Andersson) och då räknades till 13 buskar utefter bergväggen. År 1955 fanns det 24 hasselbuskar (Johan Wiger), medan det idag bara finns ca 4 buskar kvar (Anders Delin, 2006).

I norr och i öster, i nedre delen av bergssluttningen, finns områden med äldre lövrik granskog på bördig mark. Den norra delen består av örtrik granskog med en ålder av 70-90 år, i en bördig översilad sluttning, och med ett bitvis stort inslag av asp, björk och al. Skogen har delvis börjat självgallra, så det finns måttligt med död ved av både gran och löv. Signalarter för höga naturvärden som hittas här är mörk husmossa och kötticka. Här återfinns också den annars nordliga arten torta, samtidigt som det också förekommer lind, som annars har en sydlig utbredning. Den östra delen består av 100-120-årig grov granskog på blockig mark. Här finns ett stort inslag av björk och en hel del död ved. Här har den rödlistade arten stjärntagging hittats.

På de magra markerna på själva Styggbergets norra del växer en gammal gles hållmarkstallskog med sparsamt med död ved. Signalarten talticka visar att skogen har hög ålder.

Längst i norr, på det tidvis översvämmade området vid Lillån, växer en 40-50-årig lövskog. Området var tidigare hävdad, men har sedan åtskilliga decennier lämnats att växa igen. Skogen består till största delen av gråal och björk, men det finns även inslag av rönn, hägg, vide och säl. Lövskogen har redan hunnit utveckla en hel del naturvärden, och dessa kommer att öka ytterligare i takt med att lövträden blir äldre och mängden död ved ökar.

Lillån, vars strandlinje bildar nordgräns för naturreservatet, meandrar fint och har skurit sig en bra bit ner i finsedimenten. Högre uppströms i Lillåns avrinningsområde, en bra bit väster om Kungsbergets naturreservat, har ån högsta skyddsvärde p.g.a. förekomsten av flodpärlmussla. Längs den aktuella sträckan av Lillån har spår av utter observerats. Vattenflödet i denna del av Lillån är dock inte opåverkat. Den alpina skidanläggningen får enligt vattendom ta ut betydande mängder vatten ur ån vintertid för att tillverka konstsnö. Under snösmältningen finns risken att smältvattnet för med sig sediment som avsätts i åfåran. Tidigare har det funnits flera skyddsvärda arter som öring och harr i Lillån, men det är osäkert hur det ser ut idag.

Området är också intressant ur ornitologisk synpunkt, då både berguv, fjällvråk och pilgrimsfalk tidigare har häckat i Styggbergsbranten, och kanske återkommer med tiden. Berguven häckade senast under åren 1986-2000, och

fjällvråken häckade år 1991-92. Korp har årligen bo i branten. I de lövrika naturskogarna har ett flertal arter av hackspettar observerats, t.ex. mindre hackspett, tretåig hackspett och gröngöling, och dessa trivs också i lövskogen kring Lillån. Vid själva Lillån har kungsfiskare observerats både under häckningstid och under vintertid, senast under vintern 2002.

Sammanlagt har 18 rödlistade arter och minst 39 signalarter för höga naturvärden återfunnits inom det område som omfattas av Kungsbergets naturreservat (enligt 2010 års Rödlista).

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

I området finns ett flertal kulturlämningar som berättar om hur området utnyttjats av människor i närheten. Från kolningsepoken finns ett flertal kolbottnar kvar. I nordost ligger en lada kvar som vittnar om att det som nu är tät lövskog för inte så länge sedan var öppen hävdad mark kring Lillån. I norra delen, strax intill elljusspåret, finns rester kvar av en skidhoppbacke från mitten av 1930-talet. Den byggdes på initiativ av Johan Larsson, som också var med och byggde den första slalombacken på Kungsberget, än idag kallad "Johans backe". I nordvästra delen finns rester av en fåbodstuga som ska ha flyttats dit på 1940-talet av samme Johan Larsson, och som kallades "Johan Larssons stuga". Den blockgrotta som finns i Styggbergsbranten kallas "Gillbergs ide" efter den rövare vid namn Gillberg som enligt sägnen hade sitt tillhåll där.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Styggberget räknas som ett av de mest intressanta sydvästbergen i länet. Den brutna topografin med block och branter i olika väderstreck skapar ett skiftande och gynnsamt lokalklimat. Här finns lodytor på upp till ca 15 m, varav några har rejält överhäng. Där det fasta berget utan skarp gräns övergår i en talusbrant med lösa block av olika storlek har det bildats ett system av blockgrottor. Den längsta, "Gillbergs ide", är 25 m lång. Sprickbildning och lössprängning av nya block är en process som fortfarande pågår. På många ställen i bergbranten tränger vatten fram. Detta syns särskilt tydligt på vintern, då vattenflödet i bergets ytskikt bildar istappar och isfall. Det framträngande vattnet består både av humusfärgat ytvatten och av färglöst grundvatten från bergets inre. Styggbergets berggrund är sur till intermediär, men har i branter och block ett stort inslag av basiska bergarter som gabbro.

Lillån har också geovetenskapliga bevarandevärden. I den sträcka av Lillån som bildar nordgräns för naturreservatet har ån ett lugnt förlopp och meandrar därför kraftigt i finsedimenten.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av stort intresse för friluftslivet. Sedan lång tid tillbaka har området utnyttjats som strövområde under sommarhalvåret och för skidåkning under

vintern. Ett flertal markerade stigar finns, varav två ansluter till den välkända Gästrikeleden. Stigarna utnyttjas även vintertid av längdskidåkare. Ett elbelyst skidspår på 2 km finns också i den norra delen kring Lillån. Spåret sköts av Kungsbergets fritidsanläggningar AB. Närheten till den alpina anläggningen gör också att många besökare rör sig i området. Ett populärt besöksmål är den 25 m långa blockgrottan "Gillbergs ide" i nedre delen av Styggbergsbranten. På en liten plåtå utanför grottan har besökare gjort en provisorisk eldstad.

1.4 Källförteckning

Hasseln i Sverige fordom och nu, Gunnar Andersson, 1902
Johan Wiger, Botaniska undersökningar vid Norrlandsgränsen,
Svensk Botanisk Tidskrift 59:261-331, 1965
Artlista – mossor, från Gästrikland, Järbo, Kungsberget 13 maj 1992. Noterade
av mosskursen under ledning av L. Hedenäs och T. Hallingbäck
(SLU), 1992
Värdefull natur i Gävleborg, 1997, Länsstyrelsens rapport 1997:12
Anders Delins inventeringsrapporter från området från 1998-2009:
Kungsbergets SO-sluttning med del av "Styggberget", Järbo
Järbo, Kungsbergets NO-sluttning, med del av "Styggberget"
Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog, Skogsstyrelsen, 2000
Rödlistade arter i Sverige 2010, Artdatabanken, 2010
Länsmuseets och Skogsstyrelsens "Skog och historia"-inventeringar, 2000
(GIS-skikt)
Förslag till Bevarandeplan Natura 2000 Kungsberget, FORAN, 2003
(arbetsmaterial)
Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 2003
Länsstyrelsens naturskogsinventering 2006
Värdefull flora – GÄBS. GIS-skikt med rödlistade och hänsynskrävande arter.
www.lindbergsstugan.se/index.htm: webbsida om bl.a. områdets skidhistoria

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i 6 skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Naturskog och annan skog med fri utveckling
- 2: Lövskog och lövblandad barrskog med möjlighet till skötsel av träd- och buskskikt
- 3: Ung lövskog med möjlighet till skötsel av träd- och buskskikt
- 4: Ungskog med viss skötsel av träd- och buskskikt
- 5: Kulturhistoriska lämningar
- 6: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Naturskog och annan skog med fri utveckling, 61,6 ha

Skötselområde 1 omfattar ett flertal olika delar och olika naturtyper. Här ingår Styggbergsbranten med orörd lövrik barrnaturskog med sydväxtbergskaraktär. Här finns gott om gamla träd, död ved och höga botaniska värden. Det ingår också ett par områden i norr och öster med lövrik äldre granskog på bördig mark, vilka börjat utveckla naturskogsstrukturer som död ved och viss skiktning. Slutligen ingår ett flertal medelålders till äldre barrskogsbestånd som ännu saknar nämnvärda naturvärden eller där naturvärden precis börjat utvecklas.

Målbild

Hela skötselområdet består av flerskiktade orörda naturskogar. Det finns gott om gamla träd och död ved i olika former och nedbrytningsstadier. I vissa delar består skogen av lövblandade barrskogar, i andra delar barrblandskog, granskog eller hållmarkstallskog.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Hela skötselområdet utgörs av naturskog och naturskogsartad skog.
- Död ved i olika former och nedbrytningsstadier förekommer med minst 20 m³ per hektar, beräknat över hela skötselområdet.
- Minst 8 arter knutna till gammal asp och andra lövträd ska förekomma i skötselområdet, t.ex. bortstagg, stor aspticka, rävticka, aspgelélav, grynig gelélav, skinnlav, dvärgtufs, lunglav, stuplav, västlig njurlav, bårdlav, luddlav, korallblylav, liten blekspik och aspfjädermossa.
- Minst 8 arter typiska för barrnaturskog ska förekomma i skötselområdet, t.ex. tretåig hackspett, knärot, talticka, granticka, gränstikka, ullticka, vedtrappmossa, mörk husmossa, liten hornflikmossa, kantvitmossa, dvärgbägarlav, skuggblåslav, violettgrå tagellav och garnlav.
- Minst 6 arter typiska för sydväxtberg ska förekomma i skötselområdet, t.ex. backdunört, backtrav, svartbräken, gaffelbräken, sandviol, springkorn, vippärt, kungsljus, tjärblomster, hassel, fällmossa, guldlockmossa och klippfrullania.

Skötselåtgärder:

Fri utveckling.

Skötselplanens skötselområde 2: Lövskog och lövblandad barrskog med möjlighet till skötsel av träd- och buskskikt, 5,0 ha

På det tidvis översvämmade området söder om Lillån växer en 40-50-årig lövskog på tidigare hävdad mark. Skogen består till största delen av gråal och björk, men det finns även rönn, hägg, sälk och viden, samt en del yngre gran

som är på väg in. I södra delen, längre bort från Lillån och en liten bit upp i sluttningen, är graninslaget betydligt större och granarna äldre. Även här är lövinslaget stort och det finns gott om äldre lövträd.

Målbild

Området består i de flacka delarna kring Lillån av en flerskiktad och olikåldrig lövnaturskog. Där finns god tillgång på död lövved, och lövföryngring sker. I de högre belägna delarna finns ett stort inslag av äldre gran, men även här finns det gott om lövträd, och död ved av både gran och löv.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av lövskog är minst 2,5 ha.
- Utbredningen av lövskog och lövblandad barrskog är tillsammans minst 5,0 ha, och ökar när skötselområde 3 och 4 på sikt kommer att ingå i området.
- Död ved i olika former och nedbrytningsstadier förekommer med minst 20 m³ per hektar, varav minst hälften (>10 m³ per hektar) är död lövved, beräknat över hela skötselområdet.
- Minst 6 arter typiska för lövskog och/eller lövblandad barrskog ska förekomma i skötselområdet, t.ex. mindre hackspett, blåsippa, korallrot, stor aspticka, koralltaggsvamp, aspfjädermossa, aspgelélav, lunglav, skrovellav och korallblylav.

Skötselåtgärder:

Inga skötselåtgärder är i dagsläget planerade. Vid behov bör dock uppväxande gran röjas bort i de rena lövskogsdelarna. I framtiden kan det eventuellt också bli aktuellt med fällning eller ringbarkning av enstaka granar för att hindra att lövträd konkurreras ut.

Skötselplanens skötselområde 3: Ung lövskog med möjlighet till skötsel av träd- och buskskikt, 2,1 ha

Ung, tät och i huvudsak likåldrig gråalskog som har kommit upp på före detta odlingsmark. I västra delen står en övergiven lada (se skötselområde 5).

Målbild

Skötselområdet består av flerskiktad och olikåldrig lövskog. Förhoppningsvis förekommer även andra lövträdsarter än gråal, men inga barrträd. Området närmast ladan är fritt från buskar och träd.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av lövskog är minst 2,0 ha.
- Området närmast ladan är fritt från buskar och träd.

- På sikt ska hela skötselområde 3 (förutom området närmast ladan) utveckla naturskogsstruktur (och då kunna ingå i skötselområde 2).

Skötselåtgärder:

Området närmast ladan ska hållas öppet genom röjning eller slagning. I övriga skötselområdet ska vid behov gran och tall som kommer upp röjas bort. Det kan också bli aktuellt att påskynda utvecklingen av naturskogsstrukturer, t.ex. genom att skapa luckor eller död ved.

Skötselplanens skötselområde 4: Ungskog med viss skötsel av träd- och buskskikt, 10,7 ha

Detta är områden som avverkats under de senaste årtiondena, och som nu består av lövrika hyggen eller ungskogar. I de flesta delarna är det mest lövträd som kommit upp, men det finns naturligtvis också ett varierande inslag av gran och lite tall. Ungskogen växer i några fall under en gles skärm av tall och äldre lövträd. Av lövträden är björk vanligast förekommande, men i vissa delar är det asp eller rönn som dominerar.

Målbild

Den långsiktiga målbilden är att området består av lövrika naturskogsartade skogar. Minst hälften av skogen är lövskog (skog med >70% löv), medan övriga delar klassas som lövblandad barrskog (skog med >30 % löv). Björk och asp dominerar, men även andra arter som rönn, sälj och gråal förekommer. Skogen är flerskiktad och här finns rikligt med död ved. Föryngring av asp och andra lövträdsarter sker.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av lövskog är minst 5,3 ha.
- Resten av delområdet utgörs av lövblandad barrskog.
- På sikt ska hela skötselområde 4 utveckla naturskogsstruktur (och då kunna ingå i skötselområde 2).

Skötselåtgärder:

Initial bortröjning av ung gran (och eventuellt tall) för att skapa några rena lövbestånd. Detta görs i de delar där granarna ännu är små (diameter i brösthöjd mindre än 5 cm), och där andelen löv är tillräckligt stor. I de något äldre ungskogarna behövs inga initiala åtgärder för att öka andelen lövträd eftersom det i dagsläget bedöms vara mer än 50 % lövträd i dessa delar. I framtiden bör vid behov uppkommande smågran röjas bort med ca 10-15 års intervall i de delar där mycket gran kommer upp. Detta fortsätter tills skötselområdet börjar utveckla naturskogsstruktur och då övergår till att ingå i skötselområde 2. Det kan också eventuellt bli aktuellt med åtgärder som påskyndar skogens övergång

till naturskog, t.ex. skapande av död ved. I samband med alla skötselåtgärder ska lövträd gynnas på bekostnad av yngre barrträd.

Skötselplanens skötselområde 5: Kulturhistoriska lämningar

I området finns kulturhistoriska lämningar i form av en lada (grön stjärna på skötselkartan s 15), resterna av en ditflyttad stuga (gul stjärna på skötselkartan s 15), en skidhoppbacke (röd stjärna på skötselkartan s 15), samt en kolbotten (blå stjärna på skötselkartan s 15). Dessutom finns uppgifter om ytterligare kolbottnar samt rester av en skogskoja med spismursröse, men dessa är inte lokaliserade.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Ladan och skidhoppbacken skadas inte av uppväxande träd- eller buskvegetation.
- Information om områdets kulturhistoriska lämningar finns vid informationsskylten vid ladan.
- Vägvisningsskylt finns vid skidhoppbacken och vid den kolbotten som ligger strax intill.

Skötselåtgärder:

Borttagning av översta jordlagret (ca 1 dm) närmast runt ladan för att träpanelen ska hållas luftad. Borttagning av de träd som står så nära ladan att grenarna hänger över taket. Området kring ladan ska hållas öppet (se skötselområde 3). Om behov och intresse finns kan ladan på sikt komma att användas som raststuga för områdets besökare. Skidhoppbacken och landningsbacken närmast nedanför ska hållas fri från träd- och buskvegetation. Informationsskylt om områdets kulturlämningar tas fram och sätts upp, eller så tas denna information med på den ordinarie informationsskylten.

Skötselplanens skötselområde 6: Information och friluftsliv

Bevarandemål:

- Naturreservatets gränser ska vara tydligt markerade.
- Det ska finnas minst 4 väl underhållna skyltar med beskrivning av naturreservatet. Skyltarna ska vara placerade vid parkeringsfickan nedanför Björkvallen, vid entrén i nordväst vid skidbackens nedre del, vid ladan där stigen delar sig i nordost, samt vid stigen nedanför Gillbergs ide i väster (se skötselkartan s 15).
- Det ska finnas vägvisning till naturreservatet dels från Kungsbergsvägen, dels från sydöstra hörnet av parkeringen nedanför Kungsbergets

skidanläggning, och också där stigen som leder in i naturreservatet från nordväst börjar (se skötselkartan s 15).

- De markerade stigar som finns i området ska vara väl underhållna. Några av dessa stigar är anslutningsstigar till Gästrikeleden. För övriga delar av anslutningsstigarna utanför naturreservatet samt för Gästrikeleden i stort ansvarar Friluftsförbundets ledningsinspektörer och Sandvikens kommun.
- Eventuellt markeras också en stig från slalombacken upp till Styggbergets topp.
- Det ska finnas en rastplats med eldstad på platån vid Gillbergs ide (prio 1).
- Om behov finns anläggs en rastplats med eldstad vid ladan i nordost (prio 2).
- Eventuellt iordningställs också en rastplats på Styggbergets topp (prio 3).
- Ladan i nordost kan vid behov komma att användas som raststuga för områdets besökare, se skötselområde 5.
- Någon form av hinder sätts upp vid den nordöstra entrén till reservatet (från Björknullshållet) för att förhindra passage med fyrhjuling och motorcykel.
- Det elljusspår för skidåkning som finns i områdets norra del prepareras och underhålls sedan tidigare av Kungsbergets Fritidsanläggningar AB. Om de inte längre vill sköta spåret måste någon annan intressent ta på sig att preparera och underhålla spåret. Om ingen är intresserad av att sköta spåret kommer anläggningen troligtvis att plockas bort.

Skötselåtgärder:

Markering och underhåll av naturreservatets gränser. Uppsättning av informationsskyltar och vägvisningsskyltar. Underhåll av stigar.

Iordningställande av rastplatser och eldstäder. Uppsättning av hinder för motorfordon vid nordöstra entrén.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Av Länsstyrelsen tillförordnade naturbevakare eller andra anlitade entreprenörer ansvarar för årlig dokumentation och rapportering till Länsstyrelsen av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker.

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 6:e år för:

- Gränsmarkeringar
- Informationsskyltar
- Vägvisning
- Stigar

- Rastplats med eldstad
- Skidhoppbackens och ladans skick

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 12:e år för:

- Förekomst av typiska arter
- Förekomst av lövträdsarter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 24:e år för:

- Utbredningen av naturtyper
- Förekomst av död ved

Variabler och mått framgår av preciseringarna av bevarandemålen för respektive skötselområde.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritering	Finansiering
Markering och underhåll av reservatets gränser	Initialt och därefter vid behov	Reservatets gränser	1	Skötselanslag
Underhåll av stigar	Vid behov	I hela reservatet, se skötselkarta s. 15	1	Skötselanslag
Ta fram, sätta upp och underhålla informationsskyltar	Initialt och därefter vid behov	Vid entrén i nordväst nedanför skidbacken, vid entrén från Björkvallen, vid ladan där stigen delar sig i nordost, samt vid stigen nedanför Gillbergs ide i väster	1	Skötselanslag
Ta fram och sätta upp vägvisning	Initialt och därefter vid behov	Vid Kungsbergsvägen, vid sydöstra hörnet av parkeringen nedanför skidbacken, och där stigen som leder in från nordväst börjar	1	Skötselanslag

Skötselåtgärd	När	Var	Priori- tering	Finansiering
Uppföljning av naturtyper	Vart 24:e år	Skötselområde 1, 2, 3 och 4	1	Skötselanslag
Iordningställa och underhålla rastplatser med eldstad	Initialt och därefter vid behov	På platån vid Gillbergs ide, samt ev. vid ladan och på Styggbergets topp (bara rastplats)	2	Skötselanslag
Bortröjning av smågran	Initialt och därefter vid behov	Skötselområde 4	2	Skötselanslag
Borttagning av jord och träd runt ladan	Initialt och därefter vid behov	Vid ladan	2	Skötselanslag
Uppföljning och underhåll av kulturlämningar	Varje år	Vid skidhoppbacken och ladan	2	Skötselanslag
Uppföljning av typiska arter	Vart 12:e år	Skötselområde 1 och 2	3	Skötselanslag
Uppföljning av lövträdsarter	Vart 12:e år	Skötselområde 2	3	Skötselanslag
Uppföljning av död ved	Vart 24:e år	Skötselområde 1 och 2	3	Skötselanslag

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare men det kan vara lämpligt att revidera den om ca 15 år.

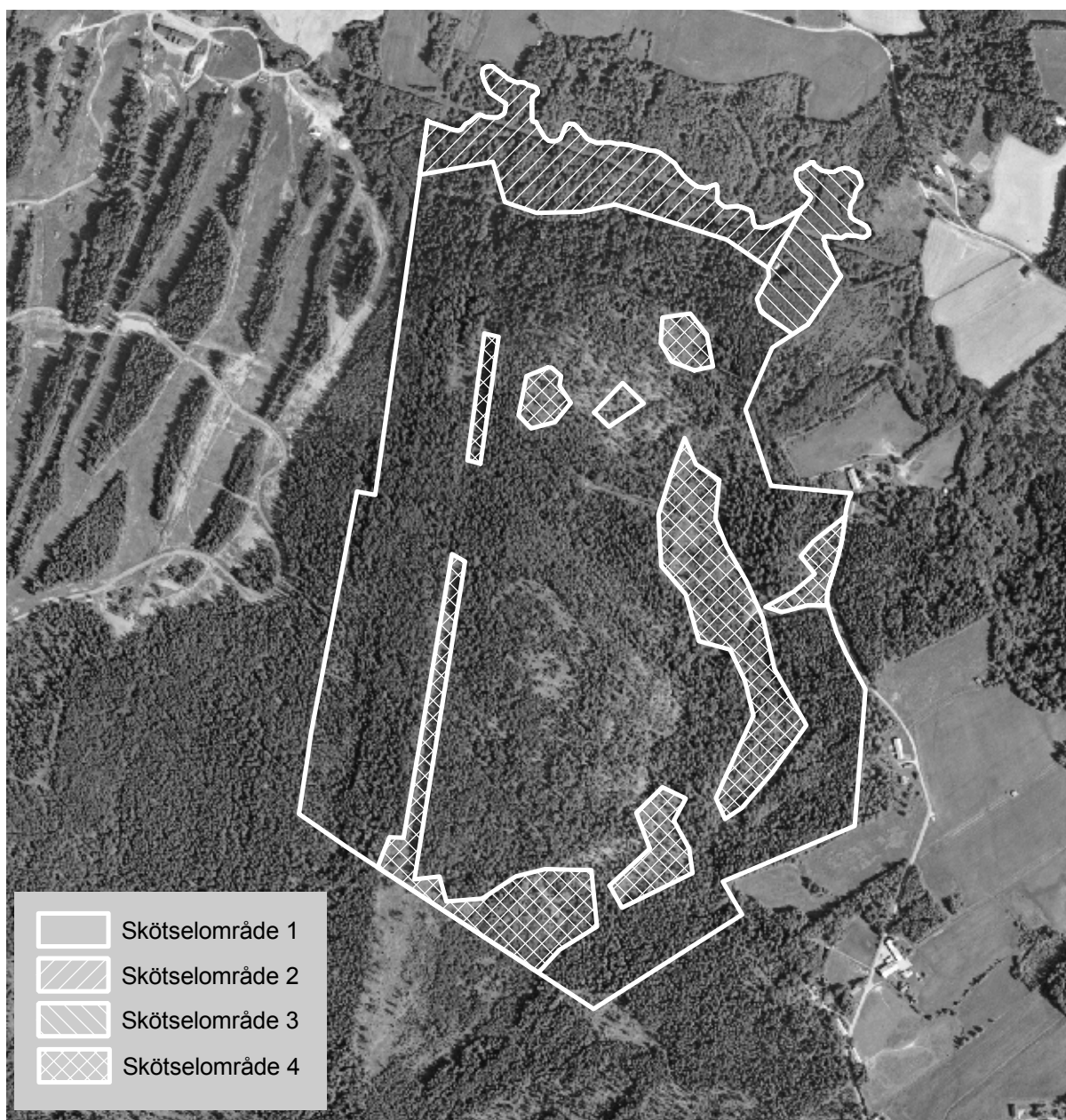
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2011-04-04

Dnr 511-410-04
81-201

14 (15)

Kungsbergets naturreservat Skötselområden

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Karta tillhörande skötselplan för Kungsbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6737437 Y: 1538362

© Lantmäteriet, 2011. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

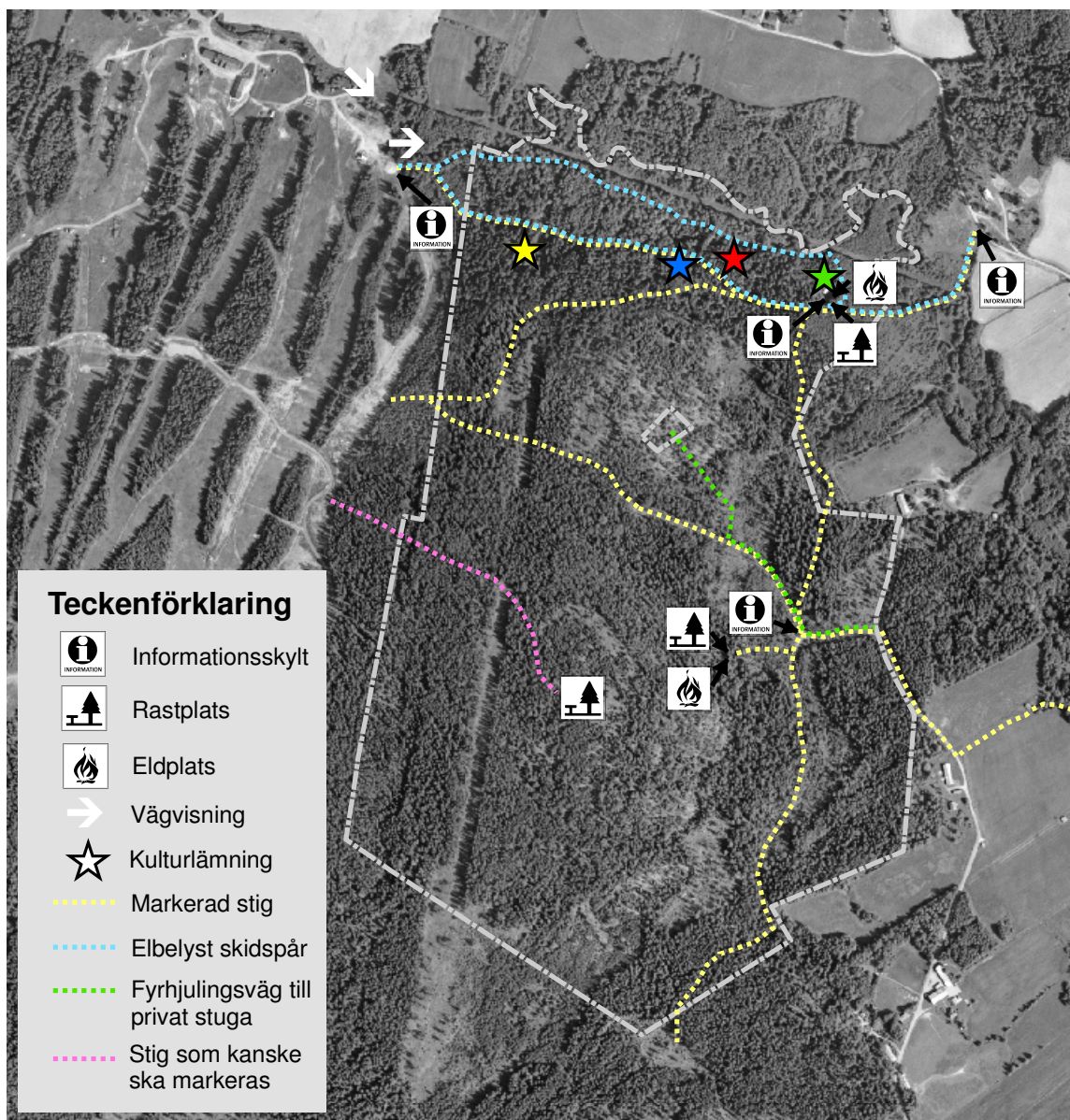
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2011-04-04

Dnr 511-410-04
81-201

15 (15)

Kungsbergets naturreservat Skötselkarta anläggningar

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

Karta tillhörande skötselplan för Kungsbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6737437 Y: 1538362

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Gräns för naturreservatet

© Lantmäteriet, 2011. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

026-17 10 00

026-17 13 16

gavleborg@lansstyrelsen.se

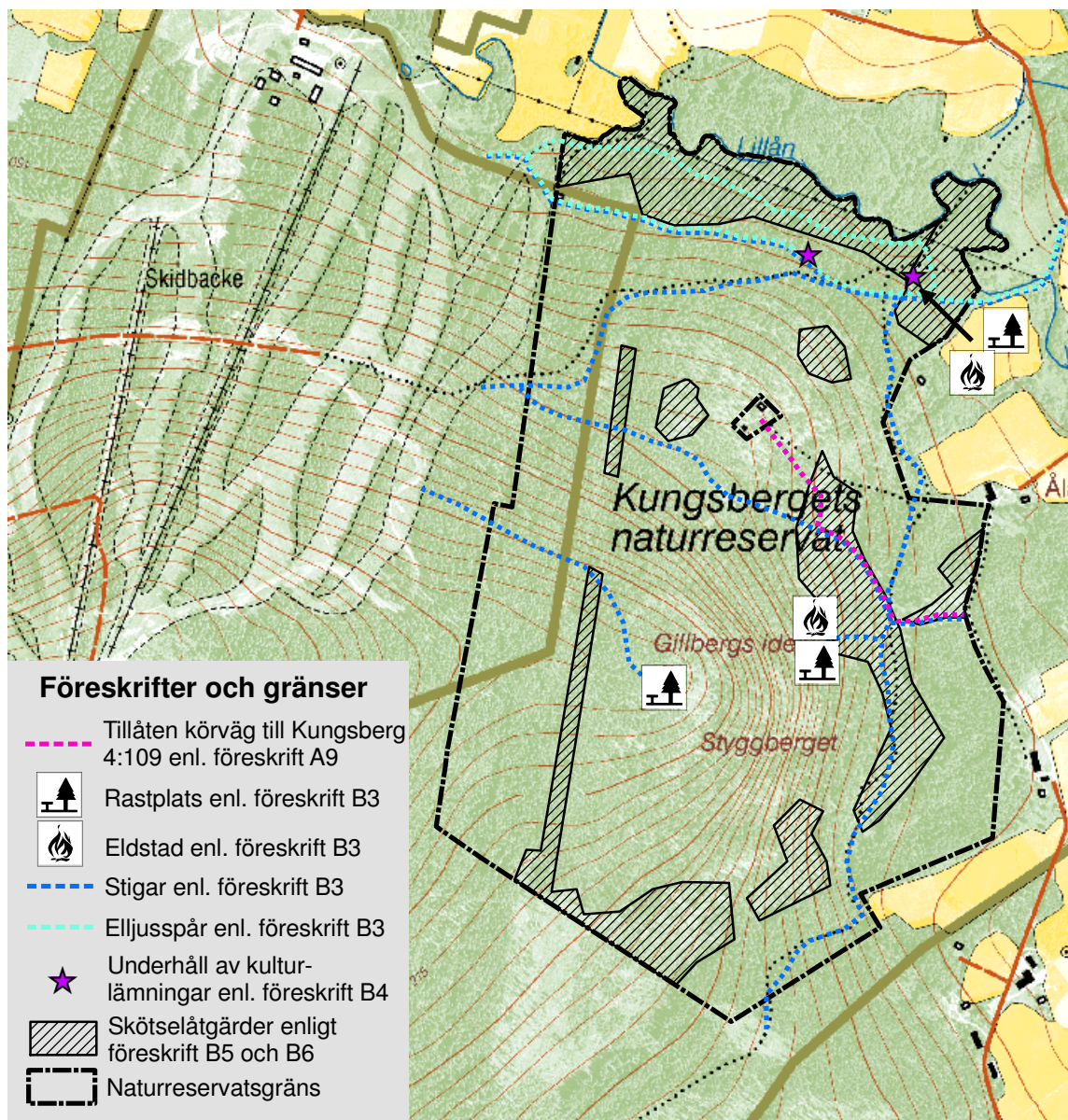
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2011-04-04

Dnr 511-410-04
81-201

Bilaga 5

Kungsbergets naturreservat Föreskriftskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Beslutskarta för Kungsbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Skala 1:10 000

Centrumkoordinater X: 6737437 Y: 1538362

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet, 2011. Ur GSD-fastighetskartan ärende 106-2004/188-X

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

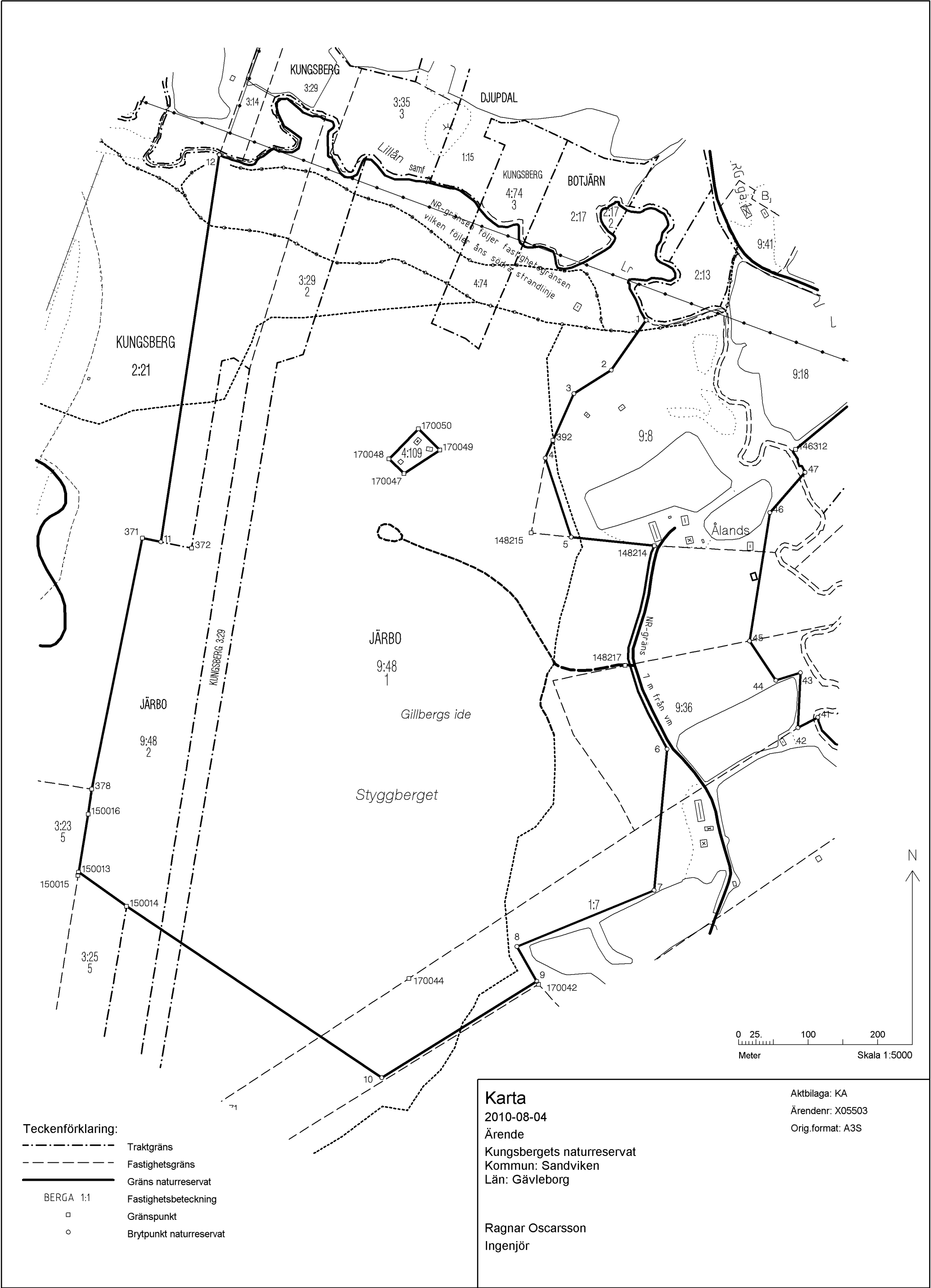
Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

026-17 10 00

026-17 13 16

gavleborg@lansstyrelsen.se

Lantmäteriet
Gävleborgs län

TEKNISK BESKRIVNING
2010-08-04

Aktbil TBE
Dnr X05503

Kungsbergets naturreservat
Sandvikens kommun, Gävleborgs län

Koordinatförteckning (SWEREF 99 TM)
Mätmetod: Satellitmätning med NRTK-tjänst
Kvalitet: 30-1000 mm

	Punkt nr	X	Y	Markering
Brytpunkter naturreservat				
21ESN BGRÄ	1	6736541.74	582597.64	tp
	2	6736468.87	582549.19	tp
	3	6736433.94	582496.25	tp
	4	6736340.41	582457.31	tp
	5	6736227.76	582497.09	tp
	6	6735926.36	582641.72	tp
	7	6735723.21	582627.78	tp
	8	6735637.86	582432.55	tp
	9	6735588.54	582462.20	tp
	10	6735445.17	582242.55	tp
	11	6736207.37	581907.47	tp
	12	6736765.17	581978.91	tp
Gränspunkter				
21ESN GRÄ	371	6736212.14	581880.90	rn
	372	6736199.35	581952.22	rös
	378	6735850.02	581816.53	rös
	392	6736366.00	582467.97	rn
	148214	6736218.07	582616.96	rm
	148215	6736232.41	582439.50	rn
	148217	6736044.98	582578.92	rm
	150013	6735730.33	581800.26	rm/tp
	150014	6735682.83	581870.45	rm/tp
	150015	6735725.58	581799.58	rös
	150016	6735813.98	581812.21	rn
	170042	6735584.25	582464.78	rn
	170044	6735588.42	582278.42	rn
	170047	6736313.35	582254.94	rm
	170048	6736333.83	582232.80	rm
	170049	6736348.19	582305.59	rm
	170050	6736378.29	582274.07	rm

Förklaringar till markeringar
 rm/tp = Rör i mark, träpåle
 rn = Råsten
 rös = Råröse
 tp = Träpåle

I tjänsten

Ragnar Oscarsson
Ingenjör

Servitut och rättigheter i Kungsbergets naturreservat

Serv 2181IM-07/27346

Till förmån för Järbo 1:7. Rätt att nyttja, bibehålla och underhålla befintlig vattenledning på Järbo 9:48. Innan åtgärder vidtas ska samråd ske med Länsstyrelsen.

Serv 21-85:1042

Till förmån för Kungsberg 4:109. Rätt att för utfart använda ett 4 m brett område (enligt karta) över Järbo 9:48.

Serv 21-74:59.1

Till förmån för Skogen 54 (Sandvikens kommun). Officialservitut för kraftledning.

Lr 21-91:724

Till förmån för Sandvikens Energi. Starkströmsledning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 026-171000.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).